

SVJETSKI DAN ŠUMA

21. mart

Prvi dan proljeća ujedno se slavi i kao Svjetski dan šuma. Šumama treba posvetiti veliku pozornost jer su danas globalno ugrožene uslijed lošeg gospodarenja, požara, poremećenog režima voda, kukaca, glodavaca, bakterija, gljivica, onečišćenja zraka, tla i voda, kiselih kiša i dr. Na svjetskoj razini, gubitak šuma nastavit će se zbog klimatskih promjena unatoč globalnim naporima za smanjenjem ispuštanja u atmosferu plinova s učinkom staklenika.

U tom smislu zaštita šuma podrazumijeva primjereno odnosno potrajno gospodarenje, zaštitu šume od štetočina i požara, zaštitu šumskog tla i stabala te druge preventive mjere. Unatoč svim faktorima zbog kojih je ugrožena, šuma je još uvijek tu, ali joj je potrebna čovjekova zaštita. Šume pokrivaju trećinu kopnene površine planete Zemlje, biološki su najraznovrsniji ekosistemi na kopnu, u kojima obitava više od pola kopnenih vrsta životinja, biljaka i insekata. Osim što su od iznimne važnosti u našoj borbi protiv klimatskih promjena, šume doprinose ravnoteži kisika, ugljik-dioksida i vlage u zraku, štite riječna područja i izvorišta voda.

Uprkos svim tim neprocjenjivim ekološkim, privrednim, društvenim i zdravstvenim dobrobitima, čovjek uništava iste te šume bez kojih ne može živjeti. Krčenje je i dalje ozbiljan problem u cijelom svijetu.

Šuma je životna zajednica drveća, grmlja i šumskih životinja. Smatra se savršenom ekološkom tvornicom, ali i idealnim staništem za brojni živi svijet i blagodat za čovjeka. Šume se razlikuju s obzirom na klimu, vrstu tla i reljef.

Šuma za nas nije resurs, to je sam život. To nam je jedino mjesto za život.

Koristeći isključivo prirodne sirovine – ugljikov dioksid i vodu, kao izvor energije isključivo sunčevu energiju, u stanju je proizvesti znatne količine biomase (drva, lišća), uz proizvodnju kisika. Šuma zadržava znatne količine prašine iz zraka, povoljno utiče na kruženje vode u prirodi, kao i na atmosferske prilike (vremenske i klimatske), a služi i kao odlično stanište za brojne biljne i životinjske vrste. Ima i socijalno i estetsko značenje za čovjeka.

Bosna i Hercegovina je zemlja sa najvećim udjelom šume i najvećom raznolikošću šumskih vrsta na zapadnom Balkanu. Zbog svoje prirodne i raznolike strukture, kao i značajne prirodne regeneracije, one predstavljaju ključni resurs za dalji razvoj privrede i društva. Šume i šumska zemljišta u Bosni i Hercegovini prostiru se na površini od 3.231.500 ha šume i šumskog zemljišta, od čega je 1.652.400 ha visokih šuma i 1.252.200 ha šuma panjača. Ostali dio obuhvata šibljje, goleti i ostalo šumsko zemljište. Ovi podaci upućuju na činjenicu da je oko 63% teritorija Bosne i Hercegovine prekriveno šumom i šumskim zemljištem, sa vrijednostima koje su među najvišim u Evropi

Šumsku vegetaciju Bosne i Hercegovine odlikuje izražena heterogenost biljnih zajednica i bogatstvo florističkog sastava kao rezultata djelovanja historijskog razvoja vegetacije u prošlosti, specifičnih ekoloških uvjeta i antropogenih uticaja.

Šume se odlikuju velikom raznolikošću tipova, jer je i sama zemlja geografski odlično pozicionirana u smislu različitih klimatskih uticaja, od priobalnih mediteranskih šuma do planinskih šuma u centralnoj BiH (mediteranske, sub-mediteranske i umjereno kontinentalne klimatske zone) i posjeduje preko stotinu vrsta drveća. Glavne vrste drveća su jela, smrča, bijeli i crni bor, bukva, različite vrste hrasta, a u manje značajnom broju zastupljene su vrste plemenitih lišćara, kao što su javor, brijest, jasen, te stabla voća (trešnja, jabuka, kruška).

Radili: Rijad Omerović i Merisa Smailbegović, Biološka sekcija